

HET GOK-DECREET
HET EXTRA ONDERSTEUNINGSAANBOD

september 2009

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	3
2. VAN DE DERDE GOK-CYCLUS NAAR EEN NIEUW FINANCIERINGSSYSTEEM.....	5
3. DE DERDE GOK-CYCLUS.....	6
3.1 DE 5 GOK-INDICATOREN	6
3.2 DE TELDAG	6
3.3 GEWOON BASISONDERWIJS EN EERSTE GRAAD GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS	7
3.4 TWEDE EN DERDE GRAAD GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS	7
3.5 VERKLARING OP EER.....	7
3.6 BEREKENING VAN HET AANTAL EXTRA UREN-LERAAR PER SCHOOL	7
3.7 COMPENSATIE VAN EVENTUEEL VERLIES AAN GOK-UREN.....	8
3.8 ADMINISTRatieve TOESTAND VAN HET PERSONEELSLID MET GOK-UREN	8
3.9 BESTEDING VAN DE GOK-UREN IN HET GEWOON BASISONDERWIJS EN IN DE EERSTE GRAAD VAN HET GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS	8
3.10 BESTEDING VAN DE GOK-UREN IN DE TWEDE EN DERDE GRAAD VAN HET GEWOON SECUNDAIR ONDERWIJS	9
3.11 AANWENDING EN OVERDRACHT VAN GOK-UREN	9
3.12 GOK+	10
3.13 GOK IN HET BUITENGEWOON ONDERWIJS.....	10
3.14 DE OMZENDBRIEVEN	12

Het nieuwe gelijke onderwijskansendecreet (GOK-decreet)...

1. Inleiding

Vanaf 1 september 2002 maakten de bestaande tijdelijke projecten inzake gelijke onderwijskansen plaats voor één Gelijke Onderwijskansendecreet (GOK-decreet).

Met het GOK-decreet wil men speciale aandacht besteden aan allochtone en autochtone kinderen/jongeren uit kansarme milieus. De bedoeling is kinderen/jongeren de beste kansen geven om te leren en tegelijk uitsluiting, sociale scheiding en discriminatie tegengaan.

Wat staat er in het GOK-decreet?

Het decreet bevat **drie** grote krachtlijnen :

1. Het inschrijvingsrecht
2. De oprichting van LOP's
3. Het extra ondersteuningsaanbod

In dit deeltje willen we het uitgebreid over **het extra ondersteuningsaanbod** hebben.

HET EXTRA ONDERSTEUNINGSAANBOD

Het gelijke onderwijskansendecreet vervangt de vroegere tijdelijke regelingen die in extra personeel en middelen voorzagen voor de jongeren met leerachterstand. Scholen met deze doelgroepen uit het voltijds leerplichtonderwijs kunnen een beroep doen op aanvullende lestijden (**GOK-uren**), begeleiding en ondersteuning. Het is de bedoeling een onderwijspraktijk uit te bouwen die rekening houdt met de taalachterstand en diversiteit van elke leerling. Door de globale aanpak genieten alle kinderen, kansarm of kansrijk, van deze inspanningen.

De extra ondersteuning die scholen krijgen:

- is voor een periode van drie jaar.
- Elke school bepaalt zelf hoe ze het extra personeel inzet. Dat kan dus verschillen van school tot school. Elke school moet wel een beginanalyse opmaken, prioriteiten vastleggen en een concreet plan opstellen waarmee ze de kansen van haar leerlingen moet bevorderen.
- In de loop van het 2de trimester van het 2de schooljaar voert elke school een zelfevaluatie uit. De zelfevaluatie wordt ter kennis voorgelegd aan de schoolraad.
- na 3 jaar wordt door de onderwijsinspectie nagegaan of de scholen met de verkregen GOK-uren¹ de doelstellingen die ze zichzelf hebben gesteld, ook daadwerkelijk gehaald hebben. Als de evaluatie positief uitvalt, worden de extra middelen voor drie jaar verlengd, rekening houdend met de nieuwe GOK-telling. Bij een negatieve evaluatie is de school die middelen voor drie jaar kwijt tenzij zij zich laat begeleiden door de pedagogische begeleidingsdienst van het eigen net en een begeleidingstraject opstelt. Tijdens die begeleiding in het eerste schooljaar van de 3-jarige cyclus kan de school nog een beroep doen op de helft van haar GOK-lestijden. Na dat 1ste schooljaar volgt een nieuwe controle van de inspectie. Is die positief dan krijgt de school voor de volgende 2 schooljaren opnieuw 100% van haar lestijden. Bij een negatieve evaluatie verliest de school het recht op GOK-uren voor de resterende 2 schooljaren. Het schoolbestuur kan **beroep aantekenen** bij de Vlaamse regering tegen een negatieve evaluatie. Het beroep wordt behandeld door een college van inspecteurs die geen deel hebben uitgemaakt van het inspectieteam.

Cruciaal is uiteraard de bepaling van de grootte van de problematiek in een school. Daarvoor moet het aantal leerlingen bepaald worden dat voldoet aan bepaalde kenmerken (de gelijke onderwijskansindicatoren of GOK-indicatoren). Het percentage GOK-leerlingen dat moet beantwoorden aan de gelijke onderwijskansindicatoren om recht te hebben op GOK-uren, verschilt in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs van het percentage GOK-leerlingen in de tweede en derde graad van het secundair onderwijs.

¹ GOK-uren: aanvullende lestijden voor scholen met een groot aantal leerlingen die beantwoorden aan de gelijke onderwijskansindicatoren

2. Van de derde GOK-cyclus naar een nieuw financieringssysteem

In afwachting van het nieuwe financieringssysteem voor de omkadering in het leerplichtonderwijs dat van start zal gaan in september 2011, is er een derde GOK-cyclus(2008-2011). De derde GOK-cyclus sluit naadloos aan op dit nieuwe financieringssysteem waarbij scholen hun omkadering zullen krijgen op basis van leerlingenkenmerken.

Uitgangspunt in het nieuwe financieringssysteem is de gelijke financiering van elk kind met dezelfde noden op basis van leerlingenkenmerken (persoonlijke eigenschappen en sociaal-culturele context zoals de scholingsgraad van de moeder, en schoolkenmerken zoals grootte, studierichtingen, ...).

De sociaal-culturele achtergrond van de jongeren, het culturele en sociale kapitaal dat ze thuis en op school meekrijgen, bepaalt immers in grote mate hun schoolloopbaan en bijgevolg ook welke kansen ze krijgen in de maatschappij, in hun beroepsloopbaan.

Scholen met veel leerlingen uit kansengroepen krijgen dus meer middelen, met de bedoeling een sterk gelijke kansenbeleid te ontwikkelen.

Op basis van wetenschappelijk onderzoek werd besloten dat 4 kenmerken goed voorspellen welke leerlingen gemiddeld minder kans op succes hebben. Het gaat om:

- *kinderen van laagopgeleide ouders (indicator: het opleidingsniveau van de moeder)*
- *kinderen die thuis geen Nederlands spreken (indicator: taal van de leerling)*
- *kinderen uit gezinnen met een laag inkomen (indicator: het ontvangen van een schooltoelage)*
- *kinderen die in een kansarme buurt wonen (indicator: woonplaats leerling)*

Vandaar dat, met het oog op de kenmerken of indicatoren die de leerlingenpopulatie moeten karakteriseren in het nieuwe financieringssysteem, de GOK-indicatoren in het GOK-decreet werden aangepast voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011(= de derde GOK-cyclus).

Tot en met schooljaar 2007-2008 werd een onderscheid gemaakt tussen de GOK-indicatoren van het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs enerzijds en deze van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs anderzijds. Terwijl men in het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs vooral peilde naar de socio-economische achtergrond van de leerlingen (gezinsinkomen, scholingsgraad moeder,...), waren de indicatoren in de tweede en derde graad secundair onderwijs er eerder op gericht de leerachterstand van de leerlingen te kennen (2 jaar leerachterstand², een neveninstromer³ en ex-anderstalige nieuwkomer⁴).

Diverse evaluaties hebben ondertussen aangetoond dat de GOK-indicatoren van de 2de en 3de graad geen goed beeld gaven van de kansarmoede en de noden van scholen met een aanzienlijk percentage kansarme leerlingen. Vandaar dat vanaf het schooljaar 2008-2009 de socio-economische en -culturele indicatoren van de eerste

² de leerling heeft een schoolse achterstand van tenminste twee jaar

³ de leerling is een neveninstromer (een neveninstromer is een leerling die ingeschreven is in een leerjaar van de 2de of 3de graad van het technisch of beroepssecundair onderwijs, het vorige schooljaar in een andere school ingeschreven was én dat schooljaar een oriënteringsattest B of C behaalde

⁴ de leerling volgde het jaar ervoor onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers

graad secundair onderwijs ook gebruikt worden in de 2de en 3de graad om het GOK-beleid in de diverse graden beter op elkaar af te stemmen.

3. De derde GOK-cyclus

Het **GOK-beleid** richt zich dus voor de schooljaren 2008-2011 vooral op **preventie van leerachterstand** en bijgevolg peilt het naar **de socio-economische achtergrond van ALLE LEERLINGEN in het voltijds leerplichtonderwijs (basisonderwijs, secundair onderwijs en het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers)**.

De GOK-uren worden voor een GOK-cyclus van drie jaar berekend op basis van het percentage GOK-leerlingen zoals vastgesteld op de eerste schooldag van februari van het voorafgaand schooljaar. *Voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 werd het aantal GOK-uren dus bepaald op basis van het percentage GOK-leerlingen vastgesteld op 1 februari 2008.*

3.1 De 5 GOK-indicatoren

De 5 GOK-indicatoren die moeten bepalen of leerlingen behoren tot de sociaal-economisch en sociaal-cultureel zwakke groep, zijn zowel voor het **gewoon basisonderwijs** als voor de 3 graden van het **gewoon secundair onderwijs**:

1. het gezin wordt gesteund met één of meer studietoelagen;
enkel voor het basisonderwijs: het gezin leeft van een **vervangingsinkomen**(gegevens van 2005 in afwachting van het operationeel zijn van de indicator schooltoelagen) voor de GOK-cyclus 2008-2011;
2. de ouders behoren tot de trekkende bevolking (binnenschippers, kermis- of circusexploitanten, woonwagenbewoners);
3. de moeder is niet in het bezit van ten minste een studiegetuigschrift van het 2de jaar van de derde graad beroepssecundair onderwijs;
4. de leerling leeft tijdelijk of permanent buiten het eigen gezin;
5. de taal die de leerling binnen het gezin spreekt, is niet het Nederlands.
Die taal is niet het Nederlands indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid het Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd.

Opgelet! Een leerling die enkel voldoet aan de indicator thuistaal-niet-het-Nederlands (TNN) telt niet mee voor aanvullende ondersteuning; alleen in combinatie met minstens één van de andere indicatoren komt de indicator TNN in aanmerking voor aanvullende ondersteuning en krijgt daardoor extra gewicht.

Franstalige leerlingen die niet in achterstandssituaties leven, zoals bepaald door de eerste vier indicatoren, leveren dus **geen extra middelen** op.

Het is aan te raden de gegevens die betrekking hebben op de GOK-indicatoren op te vragen bij iedere nieuwe inschrijving.

3.2 De teldag

De teldag om het percentage GOK-leerlingen te bepalen is voor **ALLE** scholen de **eerste schooldag van februari**, ook voor scholen in herstructurering.

3.3 Gewoon basisonderwijs en eerste graad gewoon secundair onderwijs

Voor het basisonderwijs en de eerste graad van het secundair onderwijs geldt dat, als minstens 1 op 10 leerlingen van de school of de vestigingsplaats⁵ aan één van de GOK-indicatoren voldoet, de school extra personeel krijgt.

Opgelet!

Voor het gewoon basisonderwijs geldt voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 nog de volgende GOK-indicator in plaats van de 1ste indicator (schooltoelage): het gezin leeft van een vervangingsinkomen zoals vastgesteld op de eerste schooldag van februari 2005.

3.4 Tweede en derde graad gewoon secundair onderwijs

Voor de **tweede en de derde graad van het secundair onderwijs** geldt dat, als minstens één vierde van de leerlingen in de school voldoet aan één van de vermelde socio-economische GOK-indicatoren, de school extra personeel krijgt.

3.5 Verklaring op eer

De ouders krijgen een formulier mee met de vraag welk het **opleidingsniveau van de moeder** is en welke **taal thuis gesproken** wordt. De ouders hebben er alle belang bij dit formulier zorgvuldig in te vullen en terug te bezorgen aan de school. De vragen hebben immers betrekking op de gelijke onderwijskansenindicatoren. Deze bepalen of de school extra middelen en personeel krijgt in het kader van het gelijke onderwijskansendecreet.

Voor het basisonderwijs gebruikt de school het volgende vragenformulier <http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/3243.doc>

Door het formulier in te vullen, te dateren en te ondertekenen, **VERKLAREN DE OUDERS OP EER** dat de gegevens juist zijn.

Als het kind buiten het gezin wordt opgevangen, is er ook een verklaring nodig van de persoon, voorziening of sociale dienst waar het kind is opgenomen. Voor de indicator 'trekkende bevolking' is een attest of bewijs nodig.

Ouders zijn niet verplicht op die vragen te antwoorden, maar eigenlijk is het wel belangrijk die gegevens te hebben, anders kan de school extra ondersteuning mislopen.

3.6 Berekening van het aantal extra uren-leraar per school

Voor elk van de indicatoren bepaalt de Vlaamse Regering een **gewicht**. De leerlingen genereren op basis van het gewicht van de gelijke kansenindicatoren die op hen van toepassing zijn, een aantal punten voor hun school. Na een aantal *correcties* beslist de Regering, uiteraard binnen het onderwijsbudget, hoeveel extra uren-leerkracht een punt vertegenwoordigt. Daarbovenop zijn er nog correcties, dit is een factor waarmee het gewicht vermenigvuldigd wordt indien de school 80% of

⁵ De vestigingsplaats mag niet in eenzelfde of aangrenzende gemeente of in het tweetalig gebied in Brussel-Hoofdstad gelegen zijn om als aparte school beschouwd te worden

meer leerlingen telt die vallen onder een of meerdere van de eerste vier indicatoren. Daarnaast kan de Regering nog een coëfficiënt bepalen voor de Brusselse scholen.

Leerlingen die vallen onder één of meerdere indicatoren genereren een puntengewicht dat opnieuw vertaald wordt naar uren-leerkracht voor de school.

Dit decreet werkt met een gesloten enveloppe, dwz. dat de Vlaamse Regering en de minister op voorhand het budget 'gelijke kansen' bepalen en op basis daarvan wordt het puntengewicht vertaald in uren-leerkracht.

3.7 Compensatie van eventueel verlies aan GOK-uren

Voor **het basisonderwijs** wordt voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 het verlies aan GOK-uren ten opzichte van het schooljaar 2007-2008 beperkt tot de helft.

Voor **de 1ste graad gewoon secundair onderwijs** en het structuuronderdeel anderstalige nieuwkomers wordt voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 het verlies aan GOK-uren ten opzichte van het schooljaar 2007-2008 beperkt tot de helft.

Voor **de 2de en 3de graad gewoon secundair onderwijs** wordt voor de schooljaren 2008-2009, 2009-2010 en 2010-2011 het verlies aan GOK-uren ten opzichte van het schooljaar 2007-2008 volledig gecompenseerd.

3.8 Administratieve toestand van het personeelslid met GOK-uren

Vanaf 1 januari 2009 komen GOK-uren in de tweede en derde graad gewoon secundair onderwijs ook in aanmerking voor vaste benoeming. Voor de eerste graad gewoon secundair onderwijs en het gewoon basisonderwijs was dit reeds het geval.

Vastbenoemde leerkrachten kunnen op hun beurt aangesteld worden als titularis van GOK-uren.

3.9 Besteding van de GOK-uren in het gewoon basisonderwijs en in de eerste graad van het gewoon secundair onderwijs

Een school die extra uren-leraar krijgt, werkt in het eerste trimester van het eerste schooljaar van de driejarige GOK-cyclus op basis van een **beginanalyse** een gelijke kansenbeleid uit op maat van de school. In haar **gelijke kansenbeleid** specificeert de school hoe ze aan minstens twee van de volgende thema's zal werken:

- preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden
- taalvaardigheid bij leerlingen bevorderen
- leerlingen in staat stellen om hun sociale en culturele vaardigheden in diverse contexten positief aan te wenden
- doorstroming en oriëntering via studiekeuze- en schoolloopbaanbegeleiding
- een positief zelfbeeld en sociale competentie bij leerlingen stimuleren
- leerlingen en ouders actief betrekken bij het klas- en schoolleven en de kwaliteit van deze betrokkenheid verhogen

Doelenlijst voor het basisonderwijs: zie **bijlage 6** van de omzendbrief Het Gelijke Onderwijskansenbeleid voor het basisonderwijs
<http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/2461.doc>

Doelenlijst voor de eerste graad secundair onderwijs: zie **bijlage 7** van de omzendbrief Het Gelijke Onderwijskansenbeleid voor het Secundair Onderwijs
http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/13678_bijlage7.doc

Ofwel kiest de school minstens één cluster van vooraf vastgelegde gelijke kanseninstrumenten uit de volgende drie clusters:

Cluster 1. Ontwikkelings- en leerachterstanden remediëren en leerwinst realiseren

Cluster 2. De taalvaardigheid bij leerlingen bevorderen

Cluster 3. Een positief zelfbeeld en sociale competentie bij leerlingen stimuleren

Clusters van vooraf vastgelegde gelijke kanseninstrumenten voor het basisonderwijs: zie bijlage 5 van de omzendbrief Het Gelijke

Onderwijskansenbeleid voor het basisonderwijs

<http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/2460.doc>

Clusters van vooraf vastgelegde gelijke kanseninstrumenten voor de eerste graad secundair onderwijs: zie bijlage 6 van de omzendbrief Het Gelijke

Onderwijskansenbeleid voor het Secundair Onderwijs.

http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/13678_bijlage6.doc

De school betreft in het ontwikkelen en realiseren van haar doelstellingen **het CLB en de pedagogische begeleiding**.

3.10 Besteding van de GOK-uren in de tweede en derde graad van het gewoon secundair onderwijs

Een school die extra uren-leraar krijgt, werkt in het eerste trimester van het eerste schooljaar van de driejarige GOK-cyclus op basis van een **beginanalyse** een **gelijke kansenbeleid** uit op maat van de school. In haar gelijke kansenbeleid specificeert de school hoe ze aan minstens twee van de volgende thema's zal werken:

- preventie en remediëring van studie- en gedragsproblemen
- taalvaardigheidsonderwijs
- intercultureel onderwijs
- oriëntering bij instroom en uitstroom
- leerlingen- en ouderparticipatie

Doelenlijst: zie bijlage 9 van de omzendbrief Het Gelijke Onderwijskansenbeleid voor het Secundair Onderwijs

http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/13678_bijlage9.doc

Ofwel kiest de school minstens één cluster van vooraf vastgelegde gelijke kanseninstrumenten uit de volgende drie clusters:

Cluster 1: studie – en gedragsproblemen remediëren

Cluster 2: de taalvaardigheid bij leerlingen bevorderen

Cluster 3: een optimale studiekeuze waarborgen en het realiseren van een efficiënte studiekeuze-, stage- en schoolloopbaanbegeleiding

Clusters van vooraf vastgelegde gelijke kanseninstrumenten voor de tweede en derde graad secundair onderwijs: zie bijlage 8 van de omzendbrief Het Gelijke Onderwijskansenbeleid voor het Secundair Onderwijs.

http://edulex.vlaanderen.be/edulex/ozb/13678_bijlage8.doc

De school betreft in het ontwikkelen en realiseren van haar doelstellingen **het CLB en de pedagogische begeleiding**.

3.11 Aanwending en overdracht van GOK-uren

In het **basisonderwijs** kunnen GOK-uren vrij aangewend worden in alle vestigingsplaatsen en/of niveaus van de school. Ze kunnen ook gebruikt worden om

klassen te splitsen of om in te vullen met Bijzonder Pedagogisch taken. Voorwaarde is dat de aanwending van de GOK-uren conform is aan de doelstellingen van het gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

In het **secundair onderwijs** kunnen de GOK-uren vrij aangewend worden over de verschillende graden. Zo kunnen GOK-uren toegekend voor eerste graad aangewend worden in de tweede graad en de derde graad en omgekeerd. Voorwaarde is dat de aanwending van de GOK-uren conform is aan de doelstellingen van het gelijke onderwijskansenbeleid in de school.

In de **eerste graad** kunnen de GOK-uren toegekend worden aan 1 of meer leerkrachten of gebruikt worden voor het ambt van godsdienstleraar.

In de **tweede en derde graad** kunnen de GOK-uren bovendien ook geheel of gedeeltelijk omgezet worden in het ambt van opvoeder. Evenwel steeds in de vorm van een halftijdse of voltijdse betrekking.

In het gewoon basisonderwijs kunnen de GOK-uren overgedragen worden naar een andere school voor het gewoon basisonderwijs en naar een school voor het buitengewoon basisonderwijs.

In het gewoon secundair onderwijs is er **overdracht van GOK-uren** slechts mogelijk naar een andere school voor het gewoon secundair onderwijs.

Deze GOK-uren kunnen in de begunstigde school slechts aangewend worden voor het gelijke onderwijskansenbeleid in deze school.

3.12 GOK+

Hoewel de meeste kleuters regelmatig naar de kleuterschool gaan, zijn er bepaalde doelgroepen kleuters die niet ingeschreven zijn in een kleuterschool, of wel ingeschreven zijn doch niet regelmatig school lopen. Ze lopen op die manier een risico op ontwikkelings- en onderwijsachterstand tijdens het leerplichtonderwijs.

Via de lestijden GOK+ wordt er extra aandacht besteed aan onderwijskansarme kleuters. Dit betekent dat scholen met **ten minste 40% kleuters die voldoen aan één of meer gelijke kansenindicatoren** aanvullende GOK-lestijden krijgen om deze kleuters beter te kunnen ondersteunen en opvolgen.

GOK+-lestijden kunnen vrij aangewend worden doch alleen in het kleuteronderwijs van de school. Vrije aanwending houdt eventueel ook in dat ze gebruikt worden om klassen te splitsen of om bijzondere pedagogische taken in te vullen. De aanwending moet steeds te kaderen zijn binnen een gelijke onderwijskansenbeleid en binnen kleuterparticipatie.

De aanvullende lestijden GOK+ in het kader van kleuterparticipatie worden met de derde GOK-cyclus verlengd voor een periode van drie schooljaren.

Scholen die in 2008, in vergelijking met 2005, lestijden GOK+ verliezen krijgen de helft van hun verloren lestijden GOK+ gecompenseerd voor 3 opeenvolgende schooljaren(3^{de} GOK-cyclus).

3.13 GOK in het buitengewoon onderwijs

Tot hertoe waren de GOK-uren alleen van toepassing op het gewoon onderwijs.

Vanaf 1 september 2009 worden de OVB-middelen(onderwijsvoorrangsbeleid) voor

het buitengewoon onderwijs vervangen door **GOK-middelen**. De subgroepen die scholen voor buitengewoon onderwijs onderscheiden in hun leerlingenpopulatie sluiten immers aan bij de doelgroepen van het GOK-beleid, nl. kansarme leerlingen en allochtonen of anderstaligen.

Een school voor buitengewoon onderwijs heeft recht op deze GOK-middelen als ze **ten minste 40% externe en semi-interne regelmatige leerlingen type 1 en type 3** telt van wie de **moeder een laag opleidingsniveau** heeft.

Indien de **thuis taal van de leerling niet het Nederlands** is, telt deze enkel bijkomend mee als indicator als de moeder laaggeschoold is. De toekenning van deze extra middelen gebeurt voor een periode van 3 schooljaren. In afwijking op deze regel krijgen scholen gedurende de schooljaren 2009-2010 en 2010-2011 slechts voor een periode van twee schooljaren aanvullende lestijden.

Scholen vragen aan de ouders **EEN VERKLARING OP EER** te ondertekenen. Hierin verklaren de ouders dat de **moeder niet** in het bezit is van **het diploma secundair onderwijs**, een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het BSO of een daarmee gelijkwaardig studiebewijs. Daarnaast kunnen de ouders in deze verklaring op eer aankruisen dat **de taal** die de leerling in het gezin spreekt **geen Nederlands** is. Indien de leerling thuis Nederlands spreekt, mag dit maximaal met één gezinslid zijn. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd.

Net als in het gewoon onderwijs moet de school in het eerste trimester van het eerste schooljaar een **gelijke kansenbeleid** uitwerken vanuit een analyse van haar beginsituatie.

Hierbij wordt ook het plaatselijke **CLB** betrokken.

De school geeft aan welke doelstellingen ze op vlak van de leerlingen, de personeelsleden en de school wil bereiken.

Deze doelstellingen hebben betrekking op de volgende **thema's**:

- een gericht aanbod rond taalvaardigheid,
- het aanbieden van onderwijsgerichte opvoedingsondersteuning aan ouders en
- het opnemen van een sociale functie in een netwerk met partners uit andere sectoren.

De school schrijft uit op welke manier ze die doelstellingen wil bereiken en hoe zij zichzelf in de loop van het tweede trimester van het tweede schooljaar zal evalueren.

Voor elk van de indicatoren bepaalt de Vlaamse Regering een **gewicht**. De indicator scholingsgraad krijgt een weging 0,8, de indicator taal 0,4 (maar enkel in combinatie met de indicator scholingsgraad). De leerlingen genereren op basis van het gewicht van de gelijke kansenindicatoren die op hen van toepassing zijn, een aantal punten voor hun school. De Vlaamse regering werkt voor de GOK-uren in het buitengewoon onderwijs eveneens met een gesloten budget en bepaalt binnen het onderwijsbudget, hoeveel **extra uren-leerkracht** een punt vertegenwoordigt. Elke school moet minstens 6 extra lesuren genereren om recht te hebben op GOK-lesuren. De lesuren die op die manier gerecupereerd worden, worden herverdeeld over de in aanmerking komende scholen.

Overgangmaatregel bij verlies van extra lesuren

Door de overgang van het onderwijsvoorrangsbeleid naar het GOK-beleid kunnen sommige scholen extra lesuren verliezen. Omdat dit belangrijke gevolgen heeft voor het personeelsbestand, krijgen deze scholen het eerste schooljaar twee derden van het verlies gecompenseerd en het tweede schooljaar één derde.

De onderwijsinspectie gaat in de loop van het derde of laatste schooljaar na of, en in welke mate, de doelstellingen werden bereikt. Bij een positieve **evaluatie** kan de school voor een nieuwe periode van 3 schooljaren aanvullende lestijden krijgen. Indien de evaluatie negatief uitvalt, verliest de school elk recht op deze aanvullende lestijden tenzij de school gedurende het daaropvolgende schooljaar een engagement tot remediëring aangaat. In dat geval krijgt ze gedurende dat jaar nog de helft van het aantal aanvullende lestijden.

Bij een positieve evaluatie op het einde van dat jaar kan de school vanaf het tweede schooljaar weer beschikken over het volledige aantal aanvullende lestijden. Is de evaluatie negatief, dan verliest de school haar GOK-lesuren voor de twee komende schooljaren en kan de overheid de kostprijs van de extra lesuren terugvorderen.

Het schoolbestuur kan **beroep aantekenen** bij de Vlaamse regering tegen een negatieve evaluatie. Het beroep wordt behandeld door een college van inspecteurs die geen deel hebben uitgemaakt van het inspectieteam.

GOK-uren in het buitengewoon onderwijs komen ook in aanmerking voor **vacantverklaring** en **vaste benoeming**. De extra lesuren die toegekend worden in het kader van de overgangsmaatregel, komen niet in aanmerking voor vacantverklaring en vaste benoeming.

De GOK-uren kunnen **vrij aangewend** worden in type 1 en 3 en in alle vestigingsplaatsen of niveaus van de school. Ze kunnen gebruikt worden om klassen te splitsen of om met Bijzonder Pedagogische Taken in te vullen.

De GOK-uren zijn **overdraagbaar** naar een andere school van het buitengewoon basisonderwijs.

De aanwending in en overdracht van GOK-uren naar een bepaald niveau, type of vestigingsplaats moet echter kunnen gemotiveerd worden en passen in het gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

3.14 De omzendbrieven

De omzendbrieven inzake gelijke onderwijskansen zijn te vinden op de site:

Basonderwijs:

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13785>

Gewoon secundair onderwijs:

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=13678>

Buitengewoon secundair onderwijs:

<http://www.ond.vlaanderen.be/edulex/database/document/document.asp?docid=14108>

Praktische vragen en antwoorden m.b.t. het extra ondersteuningsaanbod vind je op de site:

<http://www.ond.vlaanderen.be/wetwijs/thema.asp?id=5>